

اتاق خبر

● **پایان کار وزیر صمت:** هفته گذشته با انتشار حکمی از طرف رئیس دولت برای حسین مدرسی خیابانی جهت سرپرستی وزارت صمت خبر عزل رضا رحمانی رسانه‌ای شد. رحمانی ۱۹ ماه عهده دار این سمت بود و گفته می شود مخالفت او با طرح تشکیل وزارتخانه بازرگانی از دلایل اصلی این برکناری ناگهانی بوده است. نامه وزیر برکنار شده درباره نقش دفتر رئیس جمهور در این برکناری و پاسخ واعظی از جمله حواشی ایجاد شده در هفته گذشته بود.

● **حذف صفرهای اضافه پول:** مجلس حذف چهار صفر از پول ایرانی‌ها را تصویب کرد و بنا شد واحد قدیمی پول ایران هم دوباره به بازار برگردد و از این به بعد هر تومان معادل صد قران باشد. البته عبدالناصر همتی رئیس بانک مرکزی هم از سکه‌های شدن ۵ هزار تومانی یا همان ۵ تومانی خبر داد.

● **جش مصرف بنزین در شب زلزله:** در ساعات ابتدایی آخرین روز هفته گذشته زلزله ۵.۲ ریشتری تهران را لرزاند و درست در روزهایی که کرونا مردم را خانه‌نشین کرده و مصرف بنزین را کاهش داده بود تهرانی‌ها را وحشت‌زده به خیابان‌ها سرازیر کرد. فاطمه کاهی سخنگوی شرکت پالایش و پخش فراورده‌های نفتی گفته است که هجوم مردم تهران به سمت جایگاه‌های سوخت در شب زلزله باعث شد که مصرف بنزین در آن روز از ۵۵ میلیون لیتر به ۵۷ میلیون لیتر برسد.

● **۵ سال تا بازگشت ایران‌ها به حالت عادی:** مدیر ارشد اجرایی شرکت هواپیماسازی بویینگ به تازگی در خصوص آینده صنعت هوایی در جهان ابراز امیدواری و خاطرنشان کرد که رشد ترافیک هوایی ایران‌ها حدود پنج سال به طول خواهد انجامید. «دیوید کالهن»، مدیر ارشد اجرایی شرکت هواپیماسازی بویینگ به تازگی هفته پیش در گفت‌وگو با گزارشگر فاکس نیز خاطرنشان کرده که انتظار می‌رود شرکت‌های هواپیمایی قادر خواهند بود با عبور از بحران پاندمی کرونا به تدریج به حالت عادی بازگردند که این کار احتمالاً تا پنج سال آینده به طول خواهد انجامید.

وی همچنین در خصوص آینده صنعت هوایی سودآوری‌های مختلف را در سراسر جهان ابراز امیدواری کرد و گفت: با اینکه وضعیت و ترافیک هوایی در چندماه گذشته تحت تاثیر شیوع گسترده و همه‌گیری ویروس خطرناک و مرگبار کرونا به شدت افت پیدا کرده و تقاضای مشتریان برای سفرهای هوایی و پرواز ایران‌ها به مقاصد مختلف جهان نزدیک به صفر رسیده، اما به نظر می‌رسد با عادی شدن شرایط و برداشته شدن محدودیت‌های جدی و سختگیرانه دولت‌ها، به تدریج روندی صعودی را در پیش خواهد گرفت حداقل پنج سال طول خواهد کشید.

شستا، بورس و شفافیت

محمد رضوانی فر، آینده شستا را با شفافیت موجود در بازار سرمایه در خشان تر از امروز تحلیل می کند

گاهی برخی اتفاقات فارغ از نتیجه‌ای که بر جای می‌گذارند به یک خاطره تاریخی تبدیل می‌شوند، مانند ورود شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا) به بازار سرمایه کشور که در واقع موقعیت تازه‌ای را برای بورس ایران رقم زد. تا پیش از این بخش قابل توجهی از مردم تحت تاثیر تبلیغات جریان‌های سیاسی نگاه مثبتی به شستا نداشتند و از سوی دیگر نیز به دلیل نوع رفتار اقتصادی کشور، بورس و تاثیر فعالیت‌های آن بر اقتصاد را نمی‌شناختند اما حالا همان شستا در بازار سرمایه حاضر شده و زمینه رجوع مردم به این بازار را فراهم آورده است. خصلت بورس، شفافیت است. به عبارتی وقتی یک شرکت در قامت بورس قرار می‌گیرد باید سناریوهای شفافیت را بپذیرد، همین مساله بی‌شک دوران تازه‌ای را

برای شستا به ارمغان خواهد آورد. «هر جا که شفافیت باشد، رابطه مستقیمی با افزایش بازدهی و کارایی و در نتیجه سود اقتصادی دارد. از این رو شفافیت یکی از مزایایی است که عرضه سهام «شستا» در بورس با خود به همراه دارد». این جمله را محمد رضوانی فر، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی می‌گوید. او در همان روزهای نخستین عرضه شستا در بورس شفافیت را مهمترین محصولی دانست که از این پس با شفافیت بیشتری همراه شستا خواهد بود. او می‌گوید: «زمانی که یک شرکت در بازار سرمایه پذیرش می‌شود، ملزم به ارائه اطلاعات و گزارش‌های مستمر و شفاف است و باید در چارچوب قوانین و مقررات و همچنین تامین منافع سهامداران اقدام کند. بنابراین با ورود شستا به بازار سهام

داشت: «علاوه بر مزایای اشاره شده به‌ویژه در زمینه شفافیت، عرضه سهام این شرکت در بازار سرمایه جذابیت‌هایی همچون تخفیفات مالیاتی را برای شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی به همراه دارد». بی‌شک شفافیت مهمترین فاکتور برای تداوم رشد شرکت‌های بزرگ است مخصوصاً وقتی که این شرکت‌ها با حضور در بازاری می‌خواهند چرخ اقتصاد مردمی را روغن کاری و زمینه جمع شدن نقدینگی غیرمولد در جامعه به نفع فعالیت‌های مولد را کلید بزنند. از این پس باید شستا را در قاب بزرگتری از شفافیت دید که به‌طور حتم برای آینده اقتصاد کشور دستاورد بهتری را به ارمغان خواهد آورد.

ویگردد

● پیمان مولوی، دبیر انجمن اقتصاددانان ایران در صفحه شخصی‌اش در توئیتر نوشته است توسعه اقتصاد دیجیتال با حرف نمی‌شود. سرعت اینترنت (ADSL) ایران در منطقه فقط بالاتر از پاکستان و افغانستان است. نمونه‌افت کیفیت را هم در دوران کرونا دیدیم. این بخش نیازمند دیدگاهی بلند و سرمایه‌گذاری عظیم است.

● داود سوری اقتصاددان هم برای کنترل ترافیک شهری و سالم‌سازی مدیریت اقتصاد شهری یک پیشنهاد دارد. او در توئیتری نوشته است شهردار تهران! فکر نمی‌کنید به جای محدودیت‌های مختلف بر عبور و مرور خودروها اگر پارک حاشیه خیابان‌ها و تخلقات ساکن راهنمایی و رانندگی را مدیریت کنید هم شهرداری به درآمدی کلان می‌رسد و هم ترافیک مشکل زانی می‌شود و هم روش متمندانه‌تری است؟

● پدram سلطانی، فعال اقتصادی هم درباره دغدغه‌هایش برای تولید نوشته و در توئیتی توضیح داده در سال ۹۸ متوسط قیمت کالای صادراتی ایران ۳۰۰ دلار بر تن و متوسط قیمت کالای وارداتی هزار و ۲۰۰ دلار بر تن بود. این یعنی ما ۴ تن می‌فروشیم که یک تن بخیریم. یا به زبان دیگر بابت واردات هر تن کالا ۹۰۰ دلار بابت ارزش افزوده سمری دهیم. هیچ قیاسی گویاتر از این شکاف تولید ما را با جهان نشان نمی‌دهد.

● حمید آذرمند پژوهشگر اقتصاد هم در توئیتی برای مبارزه با فساد پیشنهادهایی را مطرح کرده است.

او در این باره توئیتی منتشر کرده و نوشته ریشه رانت و فساد اقتصادی یکی از این سه مورد است: ۱- نظام‌های چندرخی ارز، کالا، نهاده تولید، تسهیلات و...

۲- انحصارات ۳- امتیازات ویژه مانند معافیت‌های وارداتی، مالیاتی و... آنان که عزم مقابله با فساد دارند به جای طرح مباحث انحرافی بر رفع این موارد اهتمام ورزند.

● به دلیل شیوع کرونا در جهان و از یک طرف خانه‌نشینی مردم و از طرف دیگر تعطیلی بسیاری از تولیدکنندگان گوشتی، ساخت این کالا با مشکلاتی همراه شده و در ایران هم مشکل واردات به این مضطرب اضافه شد و همین امر زمینه گرانی گوشتی را فراهم کرد. یکی از کاربران توئیتر از وزیر ارتباطات درباره بازار آشفته موبایل پرسید. او به مشکل تخصیص ارز و ثبت سفارش اشاره کرده و گفت در بازار دبی قیمت برندها چندان تغییری نکرده اما در بازار ایران بعضی از مدل‌های پر فروش تا ۱۰۰ درصد هم افزایش قیمت داشته است.

در پاسخ به این اظهارات، محمدجواد آذری جهرمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات گفت: از وزیر صمت می‌پرسم، اما احتمالاً به دلیل تعطیلی کارخانه‌های تولیدی در کشورهای تولیدکننده‌ای مانند کره جنوبی و چین، واردات کاهش دارد. البته تا دو روز قبل، آمار واردات نشان می‌داد ۱.۴ میلیون گوشتی وارد شده که روشن نشده است. شاید کمی هم احتکار باشد، البته اطمینان ندارم.

غیررسمی را هم اضافه کنیم. زنان کارگر مانند مردان از شیوع کرونا آسیب دیده‌اند و چه‌جا باید گفت که این آسیب بیشتر هم بوده است.

این کارشناس روابط کار بر این باور است که کرونا مشاغل شهری را به نسبت مشاغل روستایی بیشتر تحت تاثیر قرار داده است، حال آنکه زنان متقاضی کار در شهرها بیشتر از روستاها هستند و نرخ بیکاری این دسته از زنان هم نسبت به زنان روستایی بیشتر است.

او توضیح می‌دهد: «زنان روستایی هر چند کار می‌کنند، اما اغلب در آمارهای رسمی جانی گیرند. از طرف دیگر ما در سال‌های اخیر با گروهی از زنان مواجه شده‌ایم که تحصیلات دانشگاهی دارند و دنبال کار می‌گردند. اینها دیگر به کارهای کشاورزی، دامپروری و حتی صنایع دستی مشغول نیستند، بلکه تمایل دارند در بخش‌های دیگر فعالیت کنند. اینکه جمعیت زنان متقاضی کار در سال‌های اخیر افزایش یافته به دلیل تقاضای همین دسته از زنان است». قدیرزاده با اشاره به اینکه شیوع

کرونا بیش از هر چیز شغل این گروه از زنان را تهدید می‌کند، هشدار می‌دهد: «ممکن است شرایط پیش آمده زنان را بیش از قبل مجبور به تن دادن به شرایط غیرعادلانه کار کند. ناعادلانه بودن بازار کار باعث شده زنان با حقوق و مزایای کمتری سرکار بروند و اکنون که زنان بیشتری بیکاری شده یا در معرض بیکاری قرار گرفته‌اند، این احتمال وجود دارد که سوءاستفاده‌های بیشتری صورت گیرد. این در حالی است که زنان به نسبت مردان کمتر از حمایت‌هایی که برای جبران آسیب‌های کرونا در نظر گرفته شده برخوردار شده‌اند؛ چراکه تعداد بیشتری از آنها شغل غیررسمی داشته‌اند».

باید بپذیریم که زنان کارگر سرنوشت اقتصادی ناخوشایندی دارند که برای بهبود آن دولت‌ها باید برنامه‌ها و راهبردهای خاصی بیندیشند. البته بی‌شک وزارت تعاون، کار و تامین اجتماعی با برنامه‌هایی که طی چند سال گذشته برای زنان سرپرست خانوار تدوین کرده تا حد زیادی بار مشکلات موجود را کاهش دهد اما بی‌شک تراز میدانی زندگی زنان کارگر نشان می‌دهد که آنها هنوز سنگ زیرین آسیب اقتصاد هستند و باید تاوان بسیاری از مشکلات اقتصادی را پس بدهند. چه زمانی زنان کارگر باید با خیالی آسوده نفس بکشند؟ ای کاش می‌شد برای این پرسش پاسخی کوتاه یافت.

آنهايي که نماد سختي‌ها و دشواري‌هاي واقعي زندگي شده‌اند

زنان کارگر، سیل مشکلات اقتصادی

گذشته ۳۸/۶ درصد زنان ۱۵ تا ۲۹ ساله بیکار بودند. این شاخص برای مردان در بدترین حالت ۲۱ درصد بوده است. سهم جمعیت بیکار زنان ۱۰ ساله و بیشتر و نیز فارغ‌التحصیلان آموزش عالی از کل بیکاران ۶۵.۹ درصد و در مردان ۲۶.۱ درصد ثبت شده است.

در همین حال به تازگی اتاق بازرگانی تهران در گزارشی مجزا به بررسی شاخص‌های نیروی کار زنان و مردان استان تهران پرداخته و می‌نویسد نرخ بیکاری زنان ۱۵ تا ۲۴ ساله در استان تهران بیش از ۴۵ درصد است. این ارقام تنها بخشی از شرایط ناخوشایند شغلی برای زنان را نشان می‌دهند، وقتی وارد بازار کار می‌شوی شرایط در مواقعی برای زنان انقدر تلخ می‌شود که بیره‌ان نیست بگویم گروهی از زنان کارگر در اوج سختی‌ها و مصیبت‌هایی به کار مشغول هستند که برخی از این دشواری‌ها را به سختی می‌توان تحمل کرد. بسیاری از کارگران زن بعد از مدت‌ها شاغل بودن از هیچ‌گونه بیمه‌ای برخوردار نیستند و به خاطر هراس از بیکار شدن توان مقابله به این فرار غیرقانونی کارفرمایان را ندارند. گزارش‌های موجود نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۶، ۸۰ درصد شاغلان بدون بیمه سهم زنان بوده است. متأسفانه در ایران و در میان برخی از کارفرمایان هنوز مشکلات فرهنگی زیادی وجود دارد که باعث می‌شود آنها حق و حقوق کارگران زن را مطابق قوانین موجود پرداخت نکنند. بسیاری از این کارفرمایان به دلیل آنکه نمی‌خواهند

حتماً شما نیز بارها عنوان «کارگران زن» را شنیده‌اید و به احتمال زیاد هم می‌دانید که کارگران زن بخشی از نیروی انسانی پیشبرد توسعه در کشور محسوب می‌شوند که در پیروار مشکلات شدید اقتصادی وضعیتی به مراتب بدتر از کارگران مرد دارند. البته این هم برای خود اتفاق تلخی است که کارگران زن اوضاع اقتصادی ناخوشایندی نسبت به همکاران مرد خود دارند، چون مردان کارگر به تنهایی نمادی از مشکلات عدیده اقتصادی محسوب می‌شوند اما وقتی سیستم اقتصادی کشور نیز می‌پذیرد که مشکلات زنان کارگر به مراتب بدتر از مردان است باید باور کرد که انگار نماد واقعی خمودگی در میان کارگران، زنان محسوب می‌شوند. این روزها کمتر مسئولی را می‌توان در جریان برنامه‌ریزی اقتصادی کشور یافت که عقده‌ای غیر از این داشته باشد. تقریباً همه آنها بر این باورند که زنان کارگر به مراتب زندگی سخت‌تری نسبت به مردان کارگر دارند. مشکل اما اینجاست که این کارگران در بسیاری از مواقع مسئولیت یک خانواده را نیز برعهده دارند یا اگر بپذیرفته شده که عدالت شغلی در ایران و در اوج مشکلات اقتصادی گریبان اقتصاد ایران را گرفته، باید این واقعیت را نیز بپذیریم که دود این فقدان عدالت چشمان یک خانواده را در نهایت می‌سوزاند. گزارش‌های موجود نشان می‌دهد که همواره نرخ مشارکت اقتصادی بین زنان نسبت به مردان در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی کمتر است. در سال

گزارش

[عکس: پرویز قلی‌زاده]

باید بپذیریم که زنان کارگر سرنوشت اقتصادی ناخوشایندی دارند که برای بهبود آن دولت‌ها باید برنامه‌ها و راهبردهای خاصی بیندیشند. البته بی‌شک وزارت تعاون، کار و تامین اجتماعی با برنامه‌هایی که طی چند سال گذشته برای زنان سرپرست خانوار تدوین کرده تا حد زیادی بار مشکلات موجود را کاهش دهد